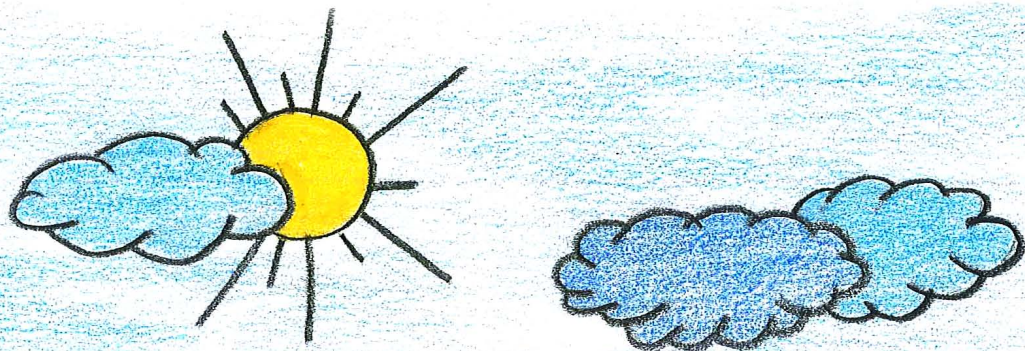

KĘDZIERZYN-KOŹLE

mamy to w naturze

KĘDZIERZYN-KOŹLE

mamy to w naturze

Kędzierzyn-Koźle to miasto leżące w województwie opolskim, w południowo-wschodniej części Niziny Śląskiej, w Kotlinie Raciborskiej, nad Odrą. Skomplikowane? Powoli. Spójrz na mapę i zapoznaj się z legendą. Położenie geograficzne ma bowiem olbrzymi wpływ na kształtowanie się biologicznej różnorodności w danym regionie. Różne gatunki roślin potrzebują korzystnych warunków do rozwoju. Z kolei tereny zielone są domem wszystkich przedstawicieli fauny. Jedno jest warunkiem drugiego. Ważny jest także stały dostęp do wody, który gwarantują czyste rzeki. Pod tymi względami Kędzierzyn-Koźle ma duże szczęście.

Miasto zajmuje obszar ponad 12 tysięcy hektarów, z czego aż 46 procent, czyli niemal połowę, stanowią lasy. Wszyscy wiemy, jak ważną rolę na Ziemi odgrywają drzewa. To one w procesie fotosyntezy zmieniają trujący dwutlenek węgla w życiodajny tlen. W ich koronach schronienie znajdują ptaki, w upalne dni ich gałęzie dają cień, w którym temperatura może być niższa nawet o kilka stopni w stosunku do temperatury w pełnym słońcu! Drzewa są dla nas prawdziwymi przyjaciółmi, dlatego musimy troszczyć się o nie i traktować je z szacunkiem.

Aż 65 procent drzew w lasach Kędzierzyna-Koźla stanowią sosny. Są to rośliny wiecznie zielone, ponieważ nie zrzucają na zimę swoich igieł. Nie brakuje również imponujących okazów liściastych. W Kędzierzynie-Koźlu rośnie wiele wspaniałych, sędziwych drzew. Niektóre z nich są pomnikami przyrody, jak choćby lipa drobnolistna, grab pospolity czy tulipanowiec amerykański. Warto wspomnieć także takie gatunki, jak czeremcha amerykańska, jesion wyniosły, żywotnik zachodni, cyprysik groszkowy i wiąz szypułkowy.

Tutejsze lasy są domem dla wielu gatunków zwierząt. Występują tu majestatyczne jelenie, zwinne daniela, płochliwe sarny, krępe dziki, puszyste lisy. Możemy spotkać również wilki - zwierzęta, które w Polsce podlegają ścisłej ochronie i są zagrożone wyginięciem. W wielu kryjówkach żyją pożyteczne nietoperze (mopek i gacek brunatny), które w jedną noc potrafią zjeść nawet kilka tysięcy owadów każdy! W Kędzierzynie-Koźlu stwierdzono również obecność rzadkiego, a przez to cennego chrząszcza o pięknej nazwie pachnica dębowa. Ma on długość 3,5-4 centymetrów, a swoją nazwę zawdzięcza charakterystycznemu intensywnemu zapachowi, którym samce wabią samiczki. Ten dość duży chrząszcz objęty jest ścisłą ochroną gatunkową.

W okolicach Kędzierzyna-Koźla nie brakuje również terenów, na które chętnie przylatują ptaki wędrujące. Zimą z północy, na przykład z Syberii, przybywają tu jery, czeczotki, gile czy jemioluski. Pod koniec kwietnia i na początku maja pojawiają się krętogłowy, jaskółki oknówki, pliszki siwe i rzadsze pliszki żółte, muchołówki szare i żałobne oraz wilgi zimujące w tropikalnej Afryce. Starorzecze Odry jest doskonałym miejscem dla czapli siwych i białych, a także żurawi gustujących w podmokłych terenach. W okolicach nadrzecznych można zaobserwować nie tylko łąbę nie, kormorany czy kaczki krzyżówki - przy odrobinie szczęścia zobaczymy także przelatującego bądź polującego na ryby bielika. To największy ptak drapieżny Polski, zaliczający się do rodziny jastrzębiowatych, który często błędnie uważany jest za orła. W dolinie Odry swoje gniazda ma około 100 gatunków ptaków, wśród nich rzadko występujące kanie rude i czarne, trzmielojady oraz łąbę krzykliwy. W przybrzeżnych zaroślach swoje mieszkania mają także pracowite bobry i urocze wydry.

W Odrze występują liczne gatunki ryb, spośród których warto wspomnieć choćby karpie, sumy, szczupaki, leszcze i płocie. Jakiś czas temu w rzece na nowo zamieszkały raki, co jest naprawdę dobrą wiadomością, ponieważ żyją one jedynie w czystych wodach, więc i Odra zasługuje na takie miano. Obecnie w Kędzierzynie-Koźlu trwają prace nad planem ochrony obszaru, na którym powstanie użytek ekologiczny Stara Odra.

Słowniczek
WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE - Polska podzielona jest na 16 mniejszych obszarów zwanych województwami. Jednym z nich jest województwo opolskie, będące obecnie najmniejszym województwem w kraju. Siedzibą władz wojewódzkich jest Opole.
NIZINA ŚLĄSKA - rozległa równina w południowo-zachodniej Polsce, na terenie której występują korzystne warunki klimatyczne i glebowe.
KOTLINA RACIBORSKA - kotlina to zagłębienie terenu otoczone wzniesieniami. Kotlina Raciborska położona jest po obu stronach górnej Odry. Stanowi południowo-wschodnią część Niziny Śląskiej. Jej charakterystyczną cechą jest klimat z temperaturą powietrza wyższą niż w regionach sąsiednich, dzięki czemu obszar ten jest jednym z najcieplejszych w Polsce.
ODRA - jedna z najdłuższych i najważniejszych rzek w Polsce, nad którą położone jest miasto Kędzierzyn-Koźle.

Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle
ul. Grzegorza Piramowicza 32
47-200 Kędzierzyn-Koźle
tel. 77 40 50 31 |
www.kedzierzynkozle.pl

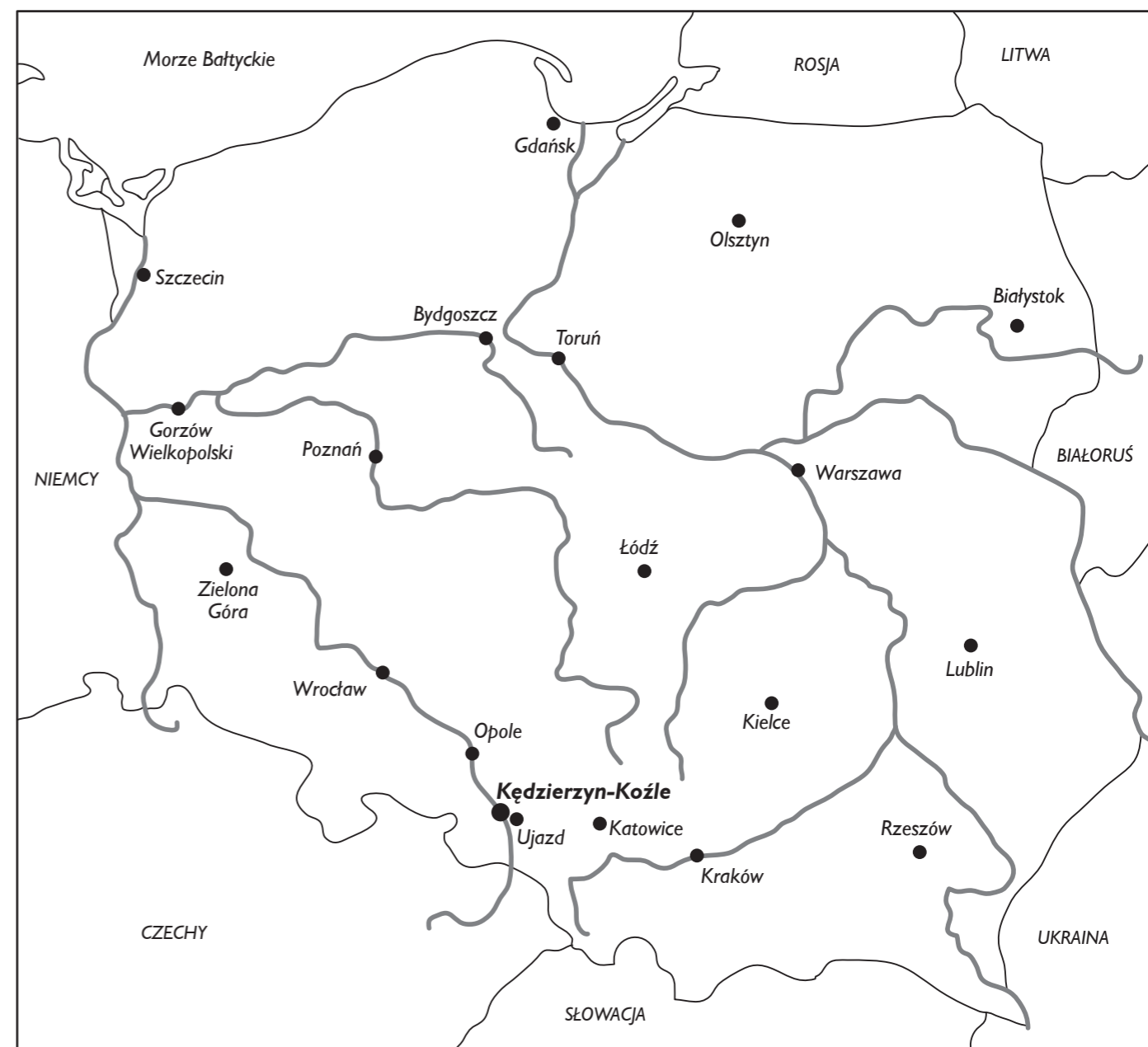
Oto mapa Polski z zaznaczonymi głównymi rzekami. Czy potrafisz je nazwać?
Dopisz na mapie nazwy rzek

Polska ma kilka rzek granicznych. Są to takie rzeki, które tworzą naturalną granicę pomiędzy krajami.
Przyjrzyj się mapie i odpowiedz na pytanie:
Czy Odra, która przepływa przez Kędzierzyn-Koźle, może być rzeką graniczną?
Jeżeli tak, spróbuj zaznaczyć niebieską kredką odcinek rzeki, na którym Odra jest granicą Polski.
To samo zrób dla innych rzek granicznych

Kolorem czarnym zaznacz pozostałe granice lądowe Polski

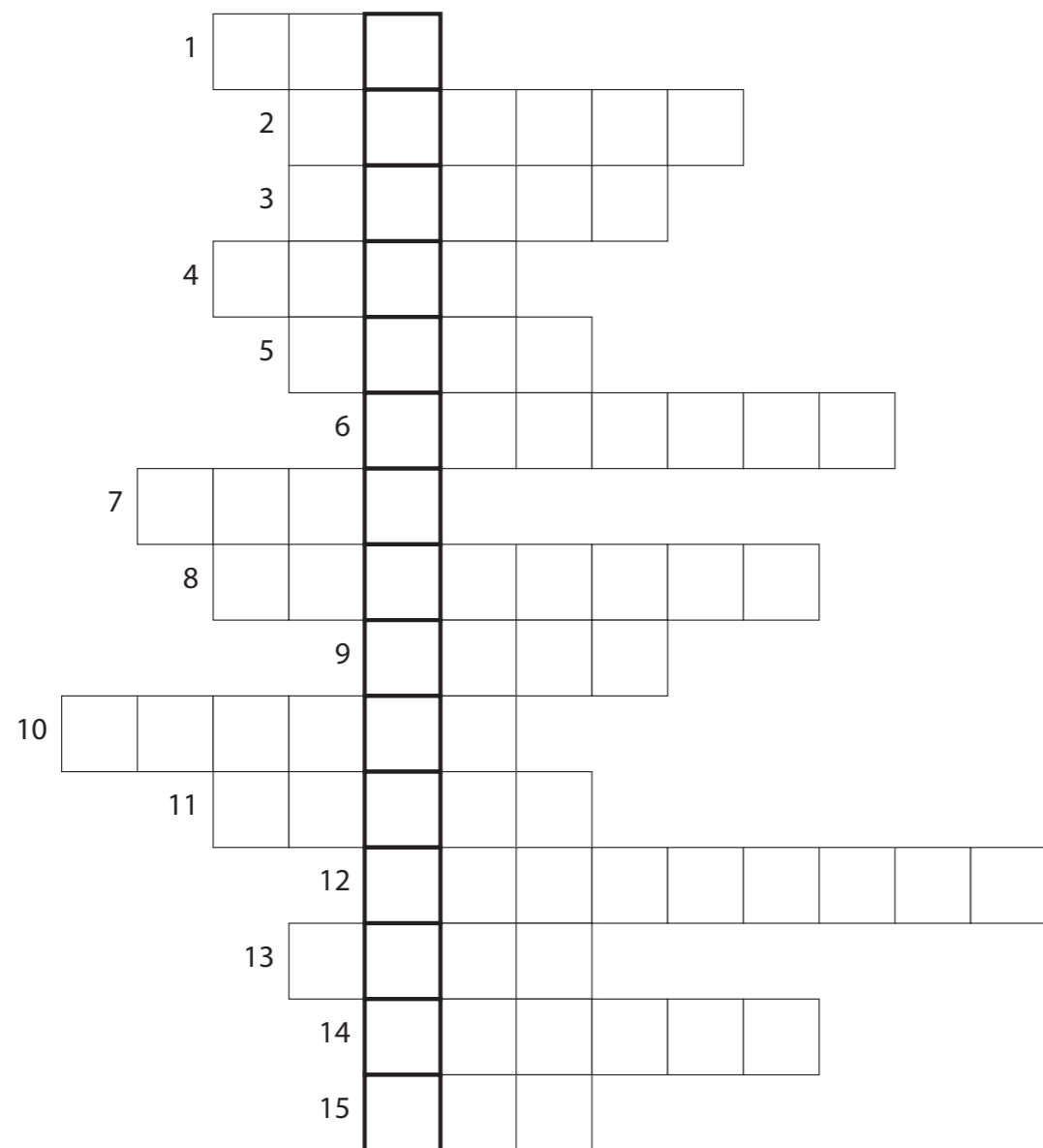
Czy wiesz, że rzeka Odra zaczyna swój bieg w innym kraju niż Polska?
Zgadnij co to za kraj i pomaluj widoczny fragment tego kraju na kolor zielony.

Pomaluj kraje sąsiadujące z Polską:
Rosja - kolor czerwony, Litwa - kolor brązowy, Białoruś - kolor fioletowy, Ukraina - kolor żółty,
Słowacja - kolor różowy, Czechy - kolor zielony, Niemcy - kolor pomarańczowy.
Zostaje jeszcze jedno pole... to Morze Bałtyckie, pokoloruj je na kolor niebieski.

Odpowiedz na 15 pytań i odgadnij hasło

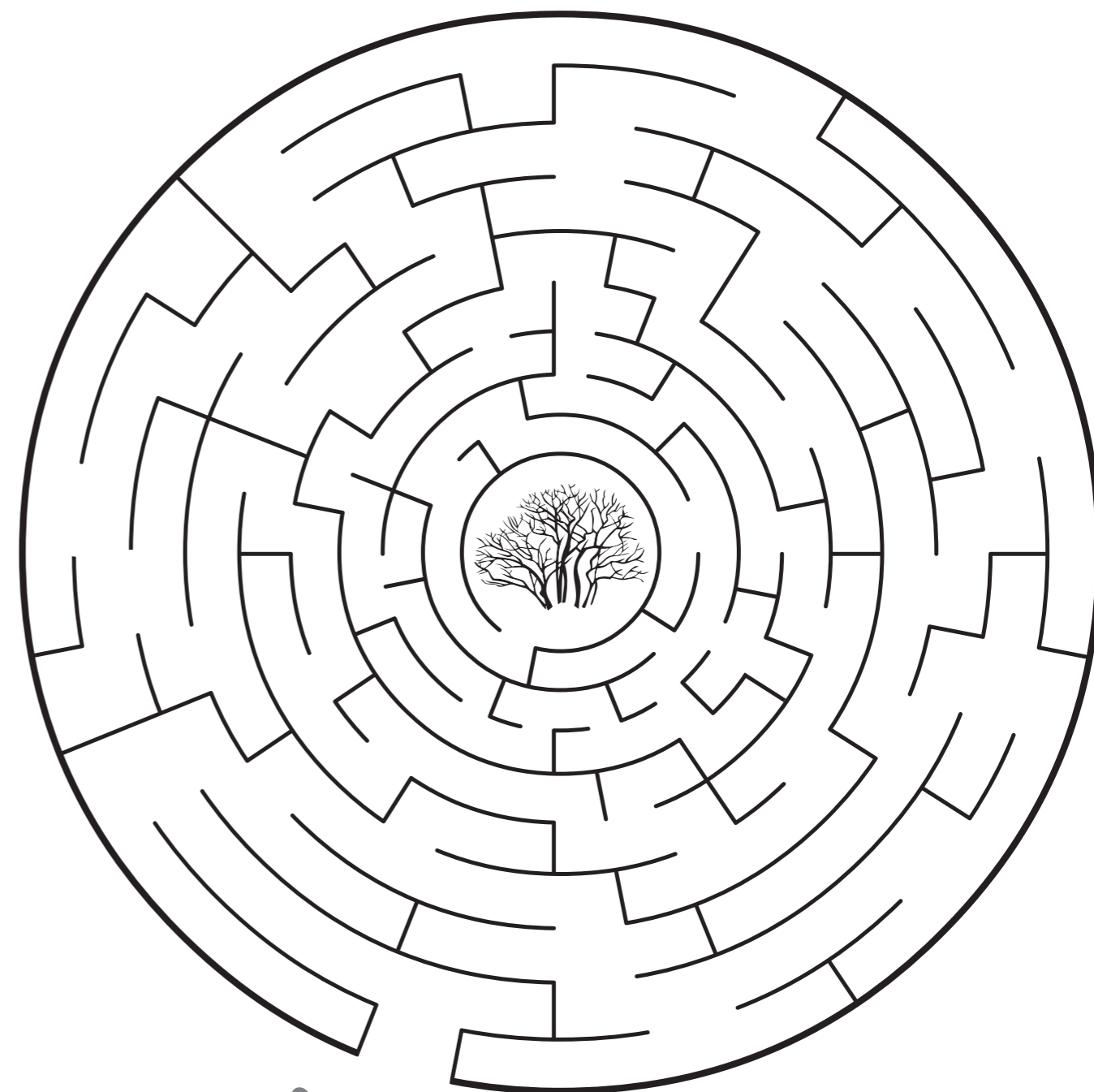
1. Drzewo liściaste, którego owocami są żółędzie
2. Ptak drapieżny żyjący w Polsce
3. Najczęściej spotykane drzewo iglaste w lasach w okolicach Kędzierzyna-Koźla
4. Przepływa przez Kędzierzyn-Koźle
5. Ssak zamieszkujący żeremie i budujący tamy
6. Jakiego koloru jest kuzynka pliszki szarej?

7. Produkują go drzewa
8. Województwo, w którym leży Kędzierzyn-Koźle
9. Leszcz, płoć, sum to...
10. Drzewo liściaste o nazwie podobnej do słowa jesień
11. Mieszkają w zaroślach i uwielbiają wodne zabawy
12. Ssak, który śpi do góry nogami
13. Niezbędna do życia
14. Nosi swój domek na plecach
15. Motyl prowadzący nocny tryb życia

LABIRYNT

Bóbr należy do nielicznego grona gatunków, które potrafią przystosować środowisko do własnych potrzeb. Buduje tamy i żeremia. Pomóż bobrowi przedostać się przez labirynt do zarośli, gdzie pozyska gałęzie na budowę tamy.

WYKREŚLANKA

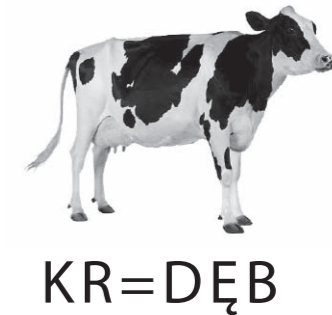
Znajdź gatunki drzew, występujące na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle:

- grab pospolity
- żywotnik zachodni
- jesion wyniosły
- sosna
- lipa drobnolistna

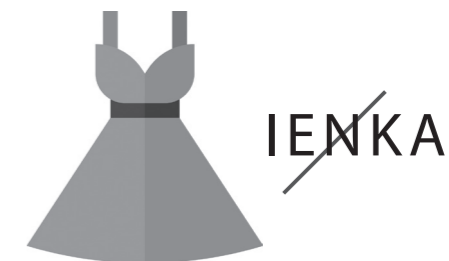
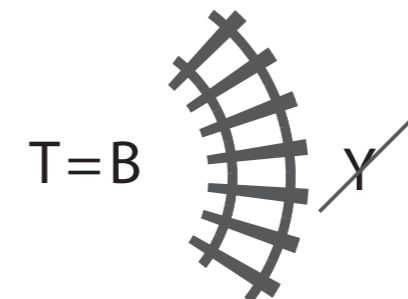
E	R	T	G	A	B	Ż	A	D	H	B	Q	S	A
A	G	J	A	S	O	S	N	A	F	S	A	L	F
K	H	R	Y	S	E	S	Ż	G	J	S	X	J	T
G	L	I	P	A	Y	S	N	A	Ś	T	A	Ć	Y
J	G	D	R	O	B	N	O	L	I	S	T	N	A
L	Q	A	T	J	G	S	U	A	Q	S	A	J	A
Ż	A	G	Ś	U	D	J	N	G	R	A	B	G	T
G	P	O	S	P	O	L	I	T	Y	F	G	D	S
A	T	R	A	S	P	T	N	J	A	S	X	A	G
J	E	S	I	O	N	S	H	A	J	S	Y	J	Ó
F	H	J	W	Y	N	I	O	S	Ł	Y	G	A	A
A	X	G	J	S	G	S	N	A	J	S	Q	U	Y
J	T	A	Q	S	H	Ż	Y	W	O	T	N	I	K
Ć	A	Z	A	C	H	O	D	N	I	F	H	Ś	U

Czy znasz jeszcze inne gatunki drzew występujących na terenie gminy?
Przeczytaj uważnie opowiadanie o Kędzierzynie-Koźlu i spróbuj odnaleźć ich nazwy.
Odpowiedzi wpisz w ramkę.

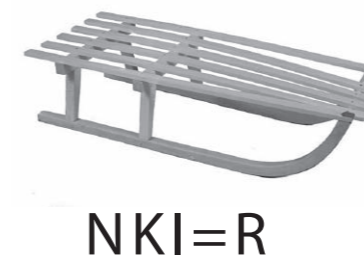
REBUSY

.....

.....

.....

Dopasuj nazwy drzew do liści na obrazkach

tulipanowiec amerykański

sosna

grab pospolity

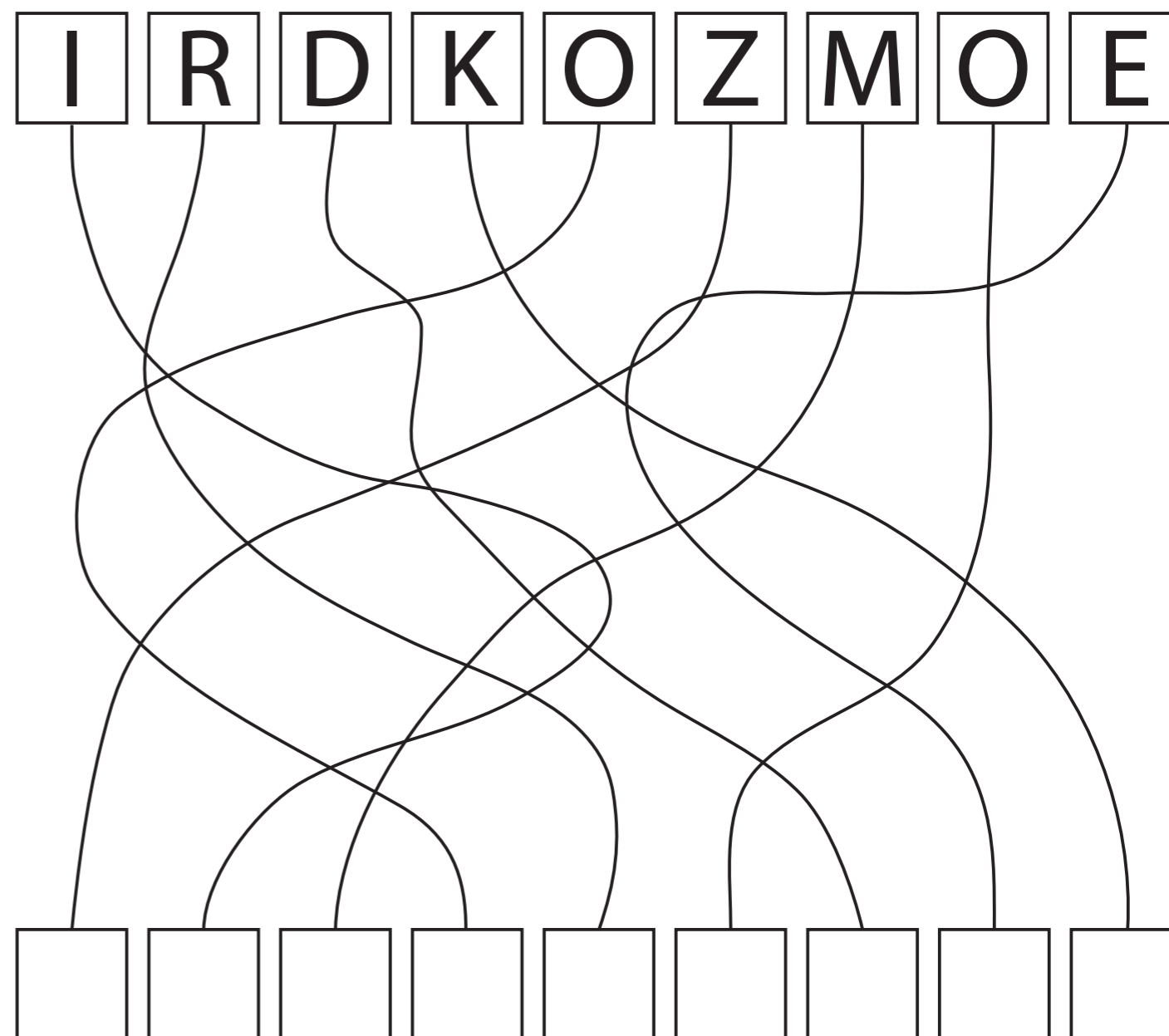
lipa drobnolistna

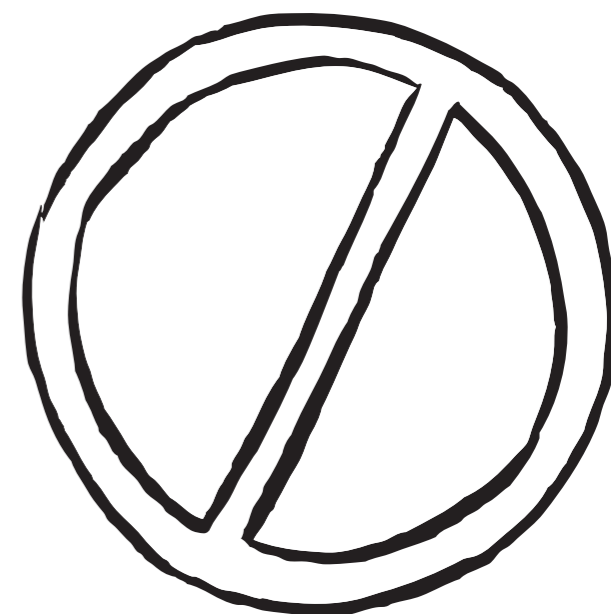
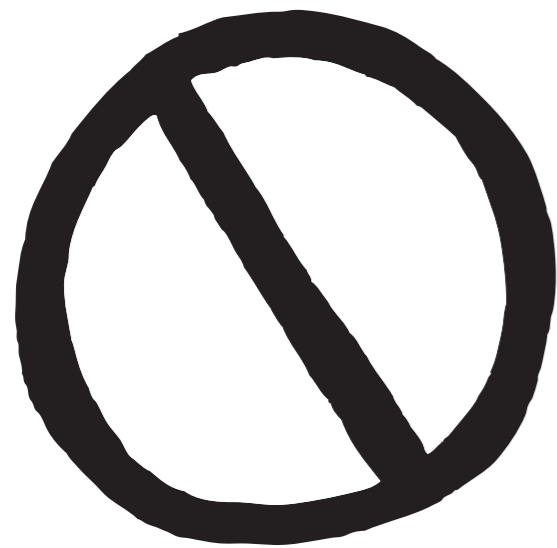
jesion wyniosły

LITERKI NA SZNURKACH

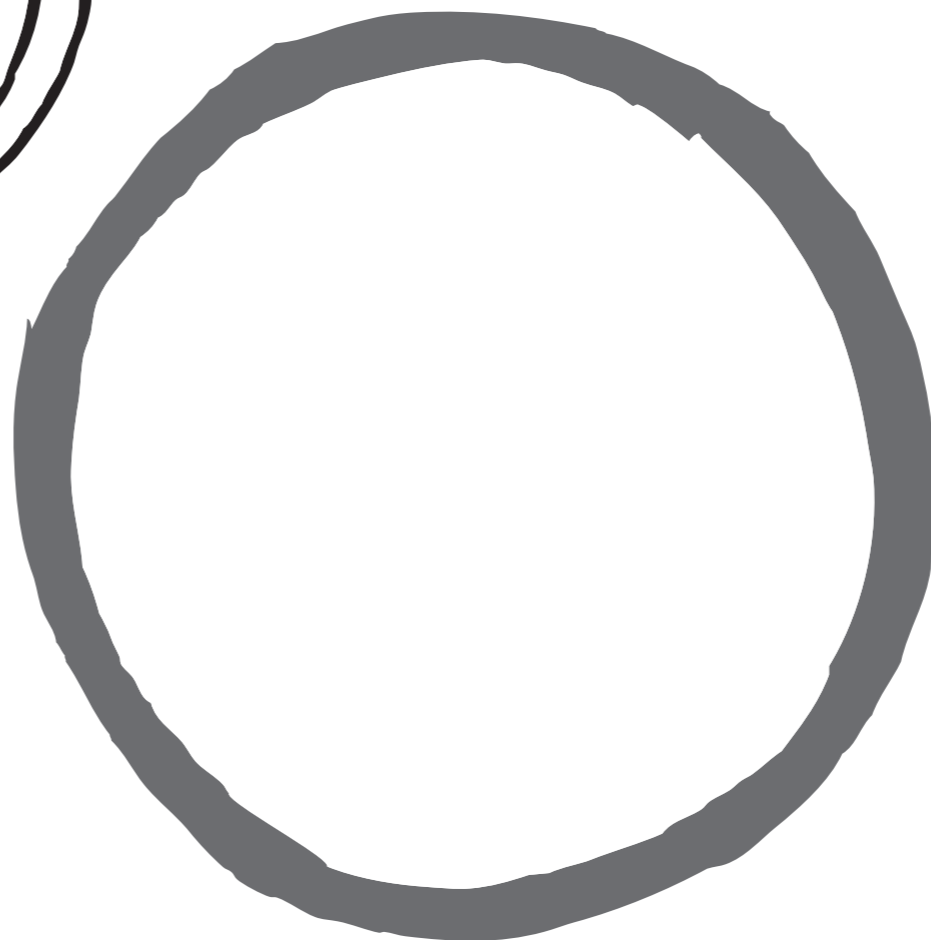
Literki po ułożeniu w odpowiedniej kolejności utworzą słowo.
Sprawdź, dokąd doprowadzi sznurek z każdej litery.
Wpisz litery we właściwe miejsca i odczytaj rozwiązanie.

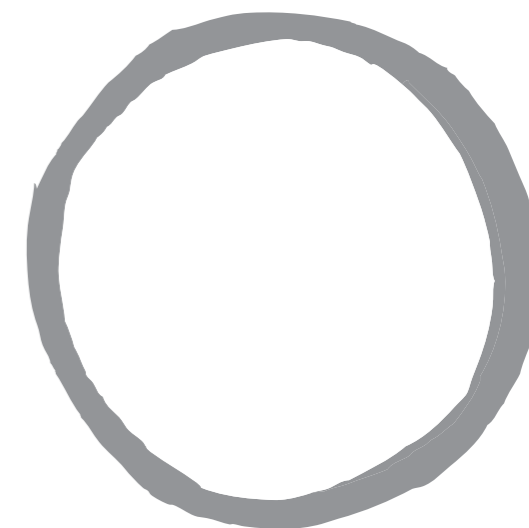
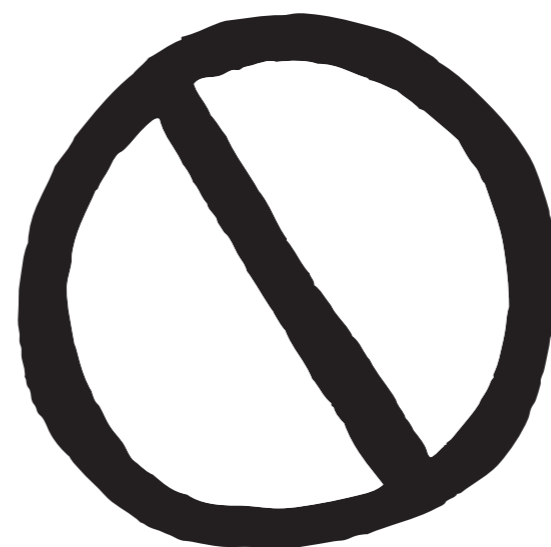
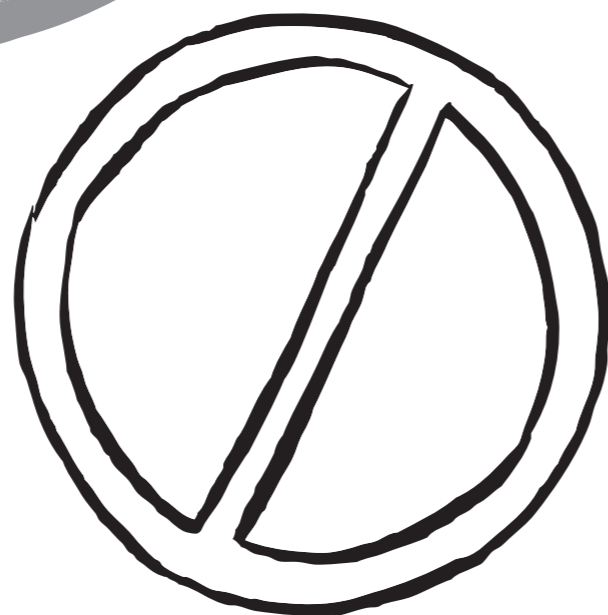

Wymyśl i narysuj różne znaki zakazu,
które będą dbały o nasze środowisko...
Może być to na przykład zakaz wyrzucania śmieci lub zakaz wypalania traw.

Wymyśl i narysuj różne znaki zakazu,
które będą dbały o nasze środowisko...
Może być to na przykład zakaz wyrzucania śmieci lub zakaz wypalania traw.

REBUSY

E=OWA

~~K~~

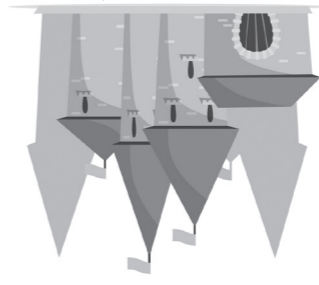

~~KULATOR~~

ODA=ZO

~~MEK~~

BEK=NA

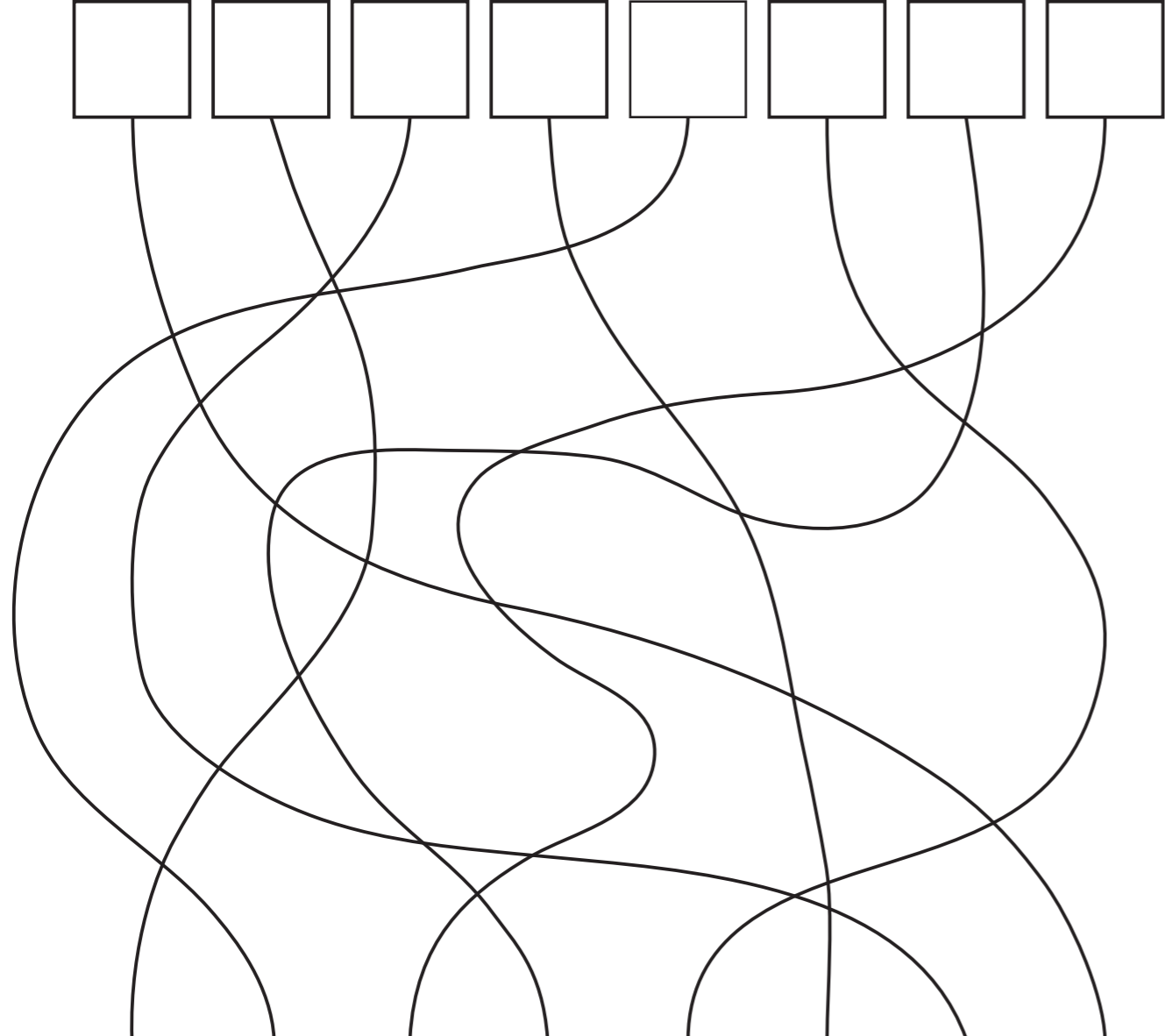
JEK=\$NA

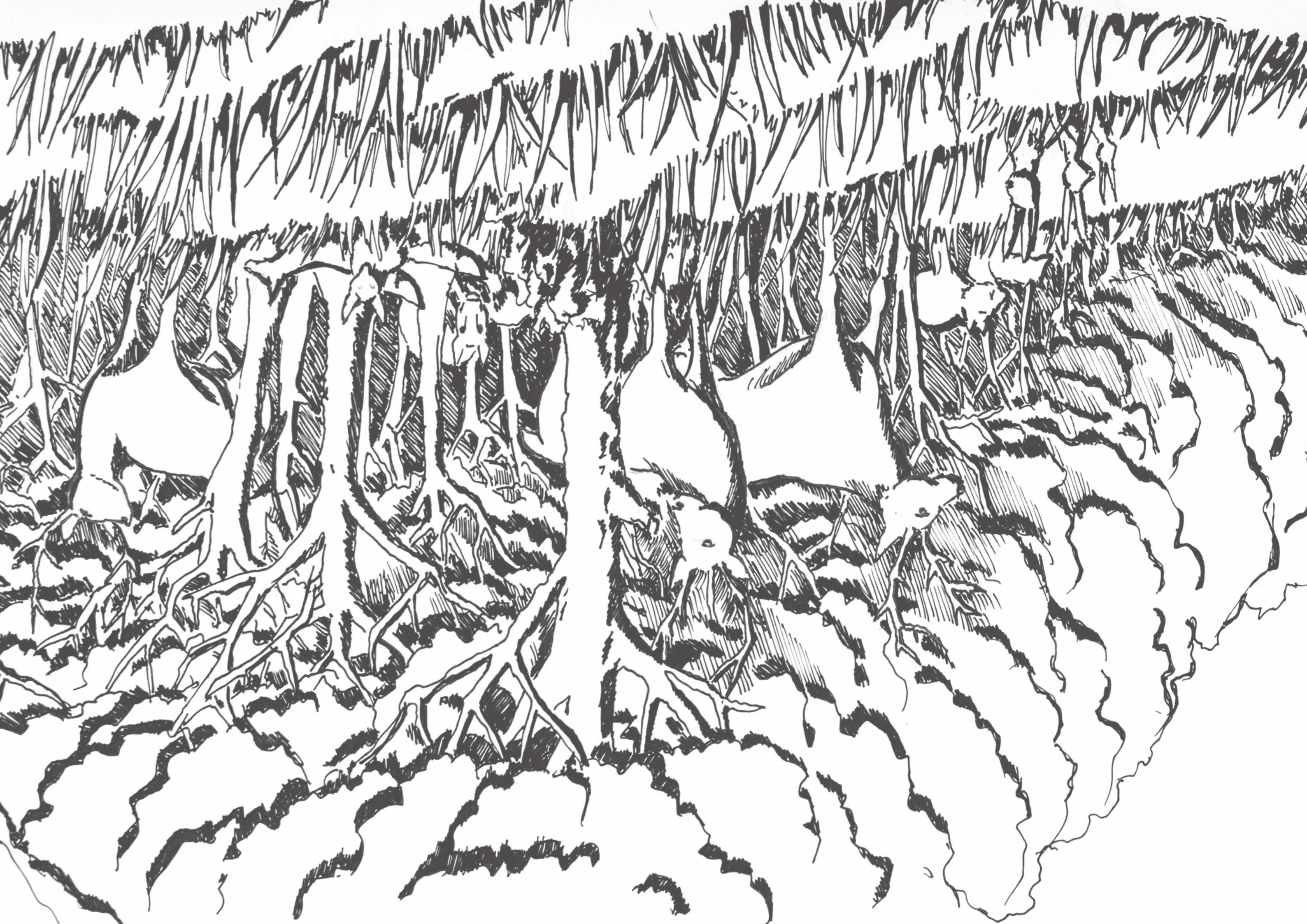

LITERKI NA SZNURKACH

Literki po ułożeniu w odpowiedniej kolejności utworzą słowo.
Sprawdź, dokąd doprowadzi sznurek z każdej litery.
Wpisz litery we właściwe miejsca i odczytaj rozwiązanie.

A I N O ł K D C

Znajdź gatunki zwierząt występujące na terenie gminy Ujazd:
jelen, dzik, sarna, lis, kuna, zając, borsuk, jeź, wiewiórka

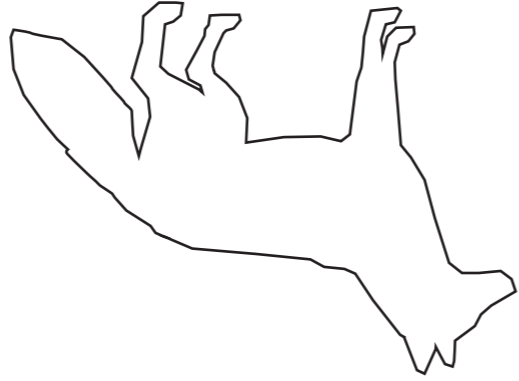
E	R	T	G	A	B	Z	A	D	H	B	Q	S	H
S	G	J	A	S	R	S	G	A	F	S	A	L	F
K	H	R	Z	A	J	A	C	J	E	Z	J	T	
G	L	I	P	A	Y	S	N	A	S	T	A	C	Y
J	G	D	R	B	O	R	S	U	K	S	T	N	D
L	I	S	T	J	G	S	U	A	Q	S	A	J	A
Z	A	G	S	U	D	J	N	G	J	E	L	E	N
G	W	I	E	W	I	Q	R	K	A	F	G	D	S
A	T	R	A	S	P	T	N	J	A	S	X	A	G
J	E	S	I	O	N	S	A	R	N	A	Y	J	Q
F	H	J	W	Y	I	G	S	H	Y	G	A	A	
R	X	G	J	S	G	S	N	A	J	S	Q	U	Y
J	T	A	Q	S	H	Z	K	U	N	A	N	I	K
X	D	Z	I	K	H	O	D	N	I	F	H	S	H

Na terenie Gminy Ujazd zamieszkuje również wiele ptaków.
Przeczytaj uważnie opowiadanie o gminie i dowiedz się, jakie ptaki zamieszkują tę okolicę.
Odpowiedzi wpisz w ramkę.

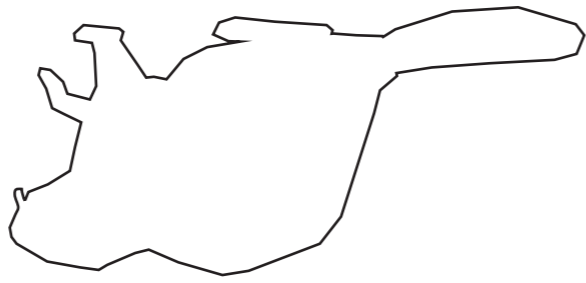
Dopasuj nazwy zwierząt do kształtów,
a następnie pokoloruj obrazki.

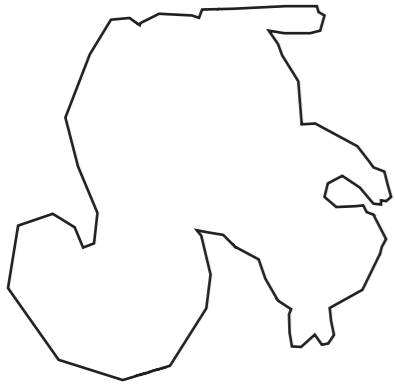
bóbr

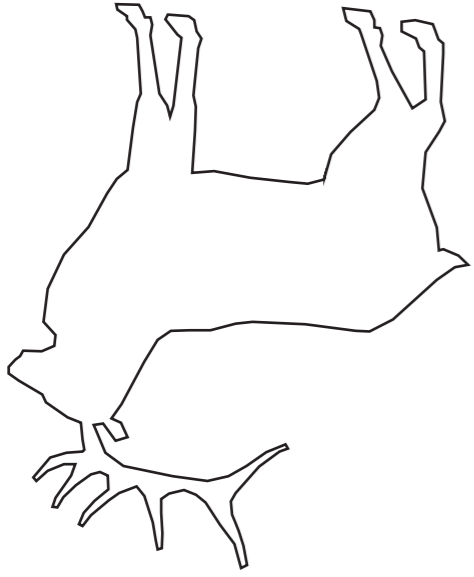
zając

wiewiórka

lis

jelen

rak

Odpowiedz na 15 pytań i odgadnij hasło

1. Przyjazna gmina, sąsiadująca z Gminą Ujazd
2. Ptak, który leczy drzewa
3. Ulubienicy wędkarzy
4. Wpływa do niej Kłodnica
5. Ryba drapieżna występująca w Gminie Ujazd
6. Rezerwat Boże Oko znajduje się na terenie Parku Krajobrazowego Góra Świętej...
7. Drzewo iglaste

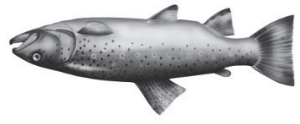
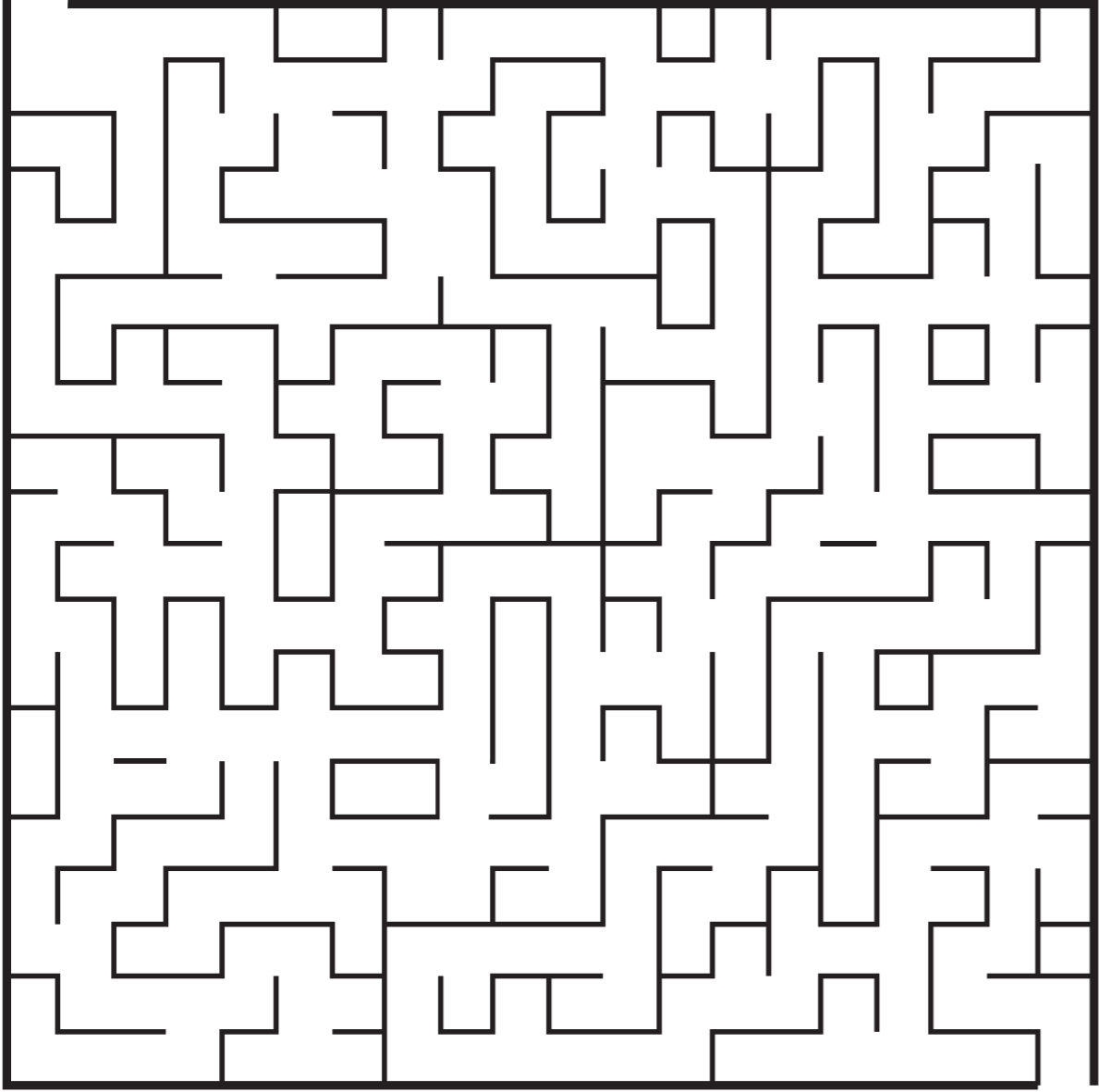
HASŁO

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

LABIRYNT

Kłodnica jest najbardziejnym dopływem Odry. Ryby pływające tą rzeką, wpływają wraz z nią do większych rzek. Przeprowadź rybkę przez wodny labirynt aby trafiła do Odry.

UJAZD - naturalnie!

Gmina Ujazd leży w południowo-wschodniej części województwa opolskiego, w powiecie strzeleckim. Od strony wschodniej graniczy bezpośrednio z województwem śląskim, od południa z miastem Kędzierzyn-Koźle, od zachodu z gminą Leśnica, od północy zaś z miastem i gminą Strzelce Opolskie. Miasto Ujazd, od którego nazwę przyjął cała gmina, jest jednym z najstarszych miast na Śląsku. Rzuc okiem na mapę i przeanalizuj położenie geograficzne Ujazdu. Dowiedz się, nad jaką rzeką jest położony?

Tak, to Kłodnica. Jest ona prawobrzeżnym dopływem Odry - jednej z najdłuższych i najważniejszych rzek w Polsce. Kłodnica to naprawdę interesująca rzeka. Gdy patrzy się na nią z lotu ptaka wygląda jak wspaniała niebieska wstęga. Kręte brzegi jej koryta wiją się niczym wąż. Jej wartki nurt sprawia, że przypomina prawdziwą górską rzekę.

W Kłodnicy żyją różne gatunki ryb, takie jak pstrągi i lipienie - szczególnie lubiane przez wędkarzy. Od kilku lat występują tu również klenie - ryby, które dobrze czują się tylko w czystych wodach, co jest dowodem, że obecnie stan Kłodnicy można określić jako bardzo dobry.

Ujazd leży również nad Kanalem Gliwickim, w którym występują drapieżne szczupaki, a ponadto okonie, amury białe, płocie, wzdregi, ukleje, leszcze czy dzikie karpie.

Jednym z najciekawszych przyrodniczo miejsc w gminie Ujazd jest niewątpliwie rezerwat Boże Oko, położony na terenie Parku Krajobrazowego Góra Świętej Anny. Nazwa rezerwatu pochodzi od stojącej nieopodal kapliczki. Rośnie w nim las bukowy, którego wiek szacuje się na 135-155 lat. Buki osiągnęły wysokość aż do 32 metrów, posiadają też imponujące pierwsze, mierzące nawet 60 centymetrów. Poza bukami znajdziesz tam modrzewie, świerki, graby, brzozy i sosny, a w runie leśnym wiele gatunków roślin, z których najciekawszą jest buławnik wielokwiatowy z rodziny storczykowatych. Jego żółta-białe kwiaty z pewnością przyciągną twoje spojrzenie, jednak pamiętaj, że jest on objęty ścisłą ochroną, gdyż jego występowanie w Polsce jest bardzo rzadkie, dlatego nie wolno go zrywać. Inne chronione rośliny, które napotkasz w rezerwacie, to gatunki o równie poetyckich nazwach: kalina koralowa, konwalia majowa, kopytnik pospolity, kruszyna zwyczajna i przytulia wonna. Dogodne warunki do wzrostu znalazł tam także chroniony grzyb, wdzienicznie okreśiany jako solówka gałęzista.

Fauna rezerwatu, czyli świat zwierząt, jest stale poznawana, ale podczas leśnych wędrówek można z pewnością natknąć się na przedstawicieli takich gatunków, jak jęleń, dzik, sarna, lis, zając, borsuk, kuna leśna, wiewiórka czy jęz. Z posród ptaków na uwagę zasługują myszołów, kruki, jastrzębie, dzięcioły czarne i zielonosiwe czy gołębie grzywacze.

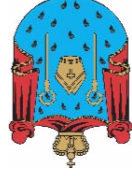
Warto nadmienić, że przez teren rezerwatu biegnie ścieżka dydaktyczno-przyrodnicza z Góry Świętej Anny do Zalesia Śląskie-go. Może zdecydujesz się kiedyś ją przemierzyć?

Słowniczek

WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE - Polska podzielona jest na 16 mniejszych obszarów zwanych województwami. Jednym z nich jest województwo opolskie, będące obecnie najmniejszym województwem w kraju. Siedzibą władz wojewódzkich jest Opole GMINA - tak nazywa się pewien obszar, który skupia miejscowości podległe pod tego samego Wójta, Burmistrza lub Prezydenta, który stoi na czele gminy i nią zarządza. Kilka lub kilkanaście gmin składa się na powiat, a kilka powiatów na województwo ta, który stoi na czele województwa, wybierana przez ludzi, łącząca Odry z Gliwicami

PIERSZNICA - obwód pnia mierzony na wysokości około 1,3 metra, czyli na wysokości klatki piersiowej dorosłego człowieka

Urząd Miejski w Ujeździe

ul. Ślawiecka 19
47-143 Ujazd
tel. 77 40 487 50

www.ujazd.pl

Wydano na zlecenie Gminy Kędzierzyn-Koźle oraz Gminy Ujazd. Egzemplarz bezpłatny. Nieprzeznaczony do sprzedaży.

ISBN: 978-83-64923-31-9

Realizacja wydawnicza:

Agencja Fotograficzno-Wydawnicza Olszewski
www.olszewskiphoto.pl

Oto mapa Polski z zaznaczonymi pasami geograficznymi i miastami.

Spróbuj zlokalizować Ujazd i podpisać pozostałe miasta.

Pokoloruj pasma: pasma górskie na czerwono, kotliny na pomarańczowo, wyżyny na żółto, niziny na seledynowo, pojezierza na zielono, a pobrzeże na ciemno zielony kolor.

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Rzeczpospolita
Polska

Fundusze
Europejskie
Program Regionalny

UJAZD - naturalnie!